

Solucionari orientatiu

Prova d'avaluació continuada 4. Escenaris per a la presa de decisions

Exercici. Els efectes del turisme sobre un territori

Supòsit A: Creus que la restricció de turistes a l'illa d'Ons (Galícia), suposarà una amenaça o una oportunitat per aquesta illa?

A continuació es mostren un conjunt de motius per respondre a cada pregunta. El/la alumne/a ha de desenvolupar-los de forma argumentada.

Mentre que el promotor aportarà motius que justifiquin el desenvolupament turístic de l'illa sense limitacions, l'ecologista esgrimirà motius que afavoreixin el desenvolupament de l'activitat turística amb limitacions, tot aprofundint en les conseqüències de no fer-ho.

A.1) El turisme impulsa la millora econòmica global de la destinació, o bé crea una situació de sobre dependència productiva i pèrdua de control local dels beneficis de l'activitat?

DIMENSÍO ECONÒMICA	
ROL PROMOTOR	ROL ECOLOGISTA
- Activitat generadora de llocs de treball de forma directa i indirecta	- Foment d'activitats econòmiques no regulades associades al turisme
- Generació de riquesa i/o beneficis econòmics per al territori	- Dependència econòmica del sector turístic
- Creació de marca turística que permetria situar l'illa en el circuit turístic	- Noves despeses per a l'Administració local
- Diversificació de l'activitat econòmica a l'illa	- Augment de preus per l'arribada de turistes
- Implantació d'un model turístic de major valor afegit	- Priorització de l'interès empresarial turístic davant d'altres sectors econòmics

PAC 4. Escenaris per a la presa de decisions

A.2) El turisme contribueix a relacionar la població receptora amb l'emissora, o bé accentua el dualisme social i comporta tensions entre residents i turistes?

DIMENSIÓ SOCIAL	
ROL PROMOTOR	ROL ECOLOGISTA
- Augment de l'autoestima de la població local pel reconeixement de la destinació com a referència del turisme de natura	- Possibles conflictes entre la població local i el turista
- Enriquiment cultural de la població local per l'arribada de turistes de diferents llocs del món	- Conflictes entre els empresaris i l'Administració, i la població local
- Dinamització i rejuveniment demogràfic gràcies a la generació de noves oportunitats laborals	- Sensació de desprotecció de la població local, pèrdua de control
- Augment de l'accessibilitat a l'illa per part de la població local	- Situacions de saturació que repercuteix en la satisfacció de l'experiència turística
- Augment de serveis bàsics per a la població local	- Pèrdua d'identitat de l'illa
	- Perill per la seguretat de les persones

A.3) El turisme és un estímul per la rehabilitació i conservació del patrimoni natural i cultural, o bé ocasiona una sobreexplotació i degradació de l'entorn?

DIMENSIÓ AMBIENTAL	
ROL PROMOTOR	ROL ECOLOGISTA
- Turisme respectuós amb el medi ambient i el seu entorn	- Turisme més interessat en el sol i platja que en els espais naturals
- Posada en valor del patrimoni natural	- Degradació dels espais naturals protegits i singulars (patrimoni natural)
- Reconeixement de la destinació turística com a lloc de llibertat i contacte amb la natura	- Saturació dels espais, sobretot naturals (capacitat de càrrega)
- Rehabilitació i recuperació del patrimoni de l'illa	- Increment de residus, augment de la despesa energètica i increment en el consum de recursos
- Espai protegit i regulat (Pla Rector d'Ús i Gestió del Parc Natural de les Illes Atlàntiques)	- Degradació de la imatge turística de la destinació
	- Inexistència d'un pla d'usos que reguli l'impacte del turisme a l'illa (Pla Rector d'Usos i Gestió (PRUX))

Supòsit B: La construcció de la nova terminal de creuers a Barcelona afavorirà el desenvolupament d'un turisme més respectuós amb la ciutat, o bé suposarà un nou focus de problemes?

A continuació es mostren un conjunt de motius per respondre a cada pregunta. El/la alumne/a ha de desenvolupar-los de forma argumentada.

Mentre que el promotor aportarà motius que afavoreixin la construcció de la nova terminal, l'ecologista aportarà motius que es centren en destacar les conseqüències negatives de la seva construcció.

B.1) El turisme impulsa la millora econòmica global de la destinació, o bé crea una situació de sobre dependència productiva i pèrdua de control local dels beneficis de l'activitat?

DIMENSIÓ ECONÒMICA	
ROL PROMOTOR	ROL ECOLOGISTA
- Augment del benefici econòmic de l'activitat turística a la ciutat	- Encariment dels preus de productes, entre els quals destaca el dels habitatges propers al port
- Generació de llocs de treball de forma directa i indirecta	- Monocultiu turístic
- Generació de riquesa	- Foment d'activitats no regulades
- Diversificació turística	- Canvi de model econòmic, basat en el comerç de proximitat, de les zones properes al port
- Turistes de major poder adquisitiu	- Generació de beneficis econòmics que no repercuteixen en la població local
- Desestacionalització de l'activitat turística	- Necessitat d'importants inversions públiques i privades
- Mitjà de promoció turística	

B.2) El turisme contribueix a relacionar la població receptora amb l'emissora, o bé accentua el dualisme social i comporta tensions entre residents i turistes?

DIMENSIÓ SOCIAL	
ROL PROMOTOR	ROL ECOLOGISTA
- Els creueristes no són la causa de la saturació urbana de la ciutat	- Pèrdua de control, econòmic i polític, d'un espai urbà local: el port
- Permet la sociabilització amb altres cultures	- Saturació dels espais urbans propers al port per la massificació de turistes. Expulsió de la població local

PAC 4. Escenaris per a la presa de decisions

- Reconeixement de la ciutat de Barcelona com a destinació mundial de creuers	- Sensació d'invasió per part de la població local, que repercuteix en problemes d'accessibilitat i mobilitat de la població local (saturació de la xarxa de transport públic)
- Ampliació per part d'un arquitecte reconegut, la qual cosa millorarà l'aparença i la imatge del port	- Una altra modalitat turística que fomenta el turisme massiu a la ciutat de Barcelona i agreuja els impactes negatius d'aquest
	- Poca oposició de l'Administració pública
	- conflicte entre les empreses turístiques de creuers i la població local

B.3) El turisme és un estímul per la rehabilitació i conservació del patrimoni natural i cultural, o bé ocasiona una sobreexplotació i degradació de l'entorn?

DIMENSIÓ AMBIENTAL	
ROL PROMOTOR	ROL ECOLOGISTA
- Diversificació de l'activitat turística en altres zones, per evitar la congestió	- Augment de la contaminació, tant de l'aigua del port com de l'aire, que amenaça a la salut dels veïns
- Valorització del seu patrimoni	- Congestió dels barris, sobretot els propers al port
- Òptima planificació i gestió de l'activitat turística	- Generació de gran quantitat de residus
- Millora de l'entorn urbà	- Augment de sorolls

Supòsit C: Imposaríeu una taxa o pagament d'una entrada per accedir a un espai públic com és el cas de la Plaça San Marc a Venècia?

A continuació es mostren un conjunt de motius per respondre a cada pregunta. El/la alumne/a ha de desenvolupar-los de forma argumentada.

Mentre que el promotor aportarà motius que afavoreixin a la lliure circulació i accés dels turistes als espais públics de la destinació, l'ecologista mostrarà la seva preocupació per la degradació de la destinació i la necessitat d'imposició de taxes per controlar l'accessibilitat al conjunt patrimonial.

PAC 4. Escenaris per a la presa de decisions

C.1) El turisme impulsa la millora econòmica global de la destinació, o bé crea una situació de sobre dependència productiva i pèrdua de control local dels beneficis de l'activitat?

DIMENSIÓ ECONÒMICA	
ROL PROMOTOR	ROL ECOLOGISTA
- Pèrdua de beneficis econòmics dels negocis propers a la plaça	- Aplicació de mesures que permetran recaptar més ingressos per destinar-los a la millora del patrimoni i la gestió de la ciutat
- Pèrdua de llocs de treball, de forma directa i indirecta	- Pèrdua de la menció de Patrimoni de la UNESCO
- Pèrdua de benefici econòmic per a la ciutat i els negocis relacionats amb el turisme com a conseqüència del descens de turistes	- Oportunitat per al canvi en el model de turisme massiu
- Propostes de mesures de regulació poc concretes i que repercuteixen en la satisfacció de la destinació	- Millora de la imatge de la destinació turística

C.2) El turisme contribueix a relacionar la població receptora amb l'emissora, o bé accentua el dualisme social i comporta tensions entre residents i turistes?

DIMENSIÓ SOCIAL	
ROL PROMOTOR	ROL ECOLOGISTA
- Contacte amb el turista, que contribueix a un enriquiment personal	- Percepció de que l'administració local es preocupa per revertir els efectes negatius del turisme massiu
- Manteniment de costums i tradicions, com els viatges en gòndola	- Gestió de la mobilitat turística de la ciutat, que contribueix a la dessaturació de la ciutat
- Reconeixement de la cultura local	- Recuperació de l'espai urbà públic per part de la població local
- Increment del nivell de vida de la població	- Afavorir un turisme més respectuós amb la destinació
	- Destensionar la relació entre residents i turistes

PAC 4. Escenaris per a la presa de decisions

C.3) El turisme és un estímul per la rehabilitació i conservació del patrimoni natural i cultural, o bé ocasiona una sobreexplotació i degradació de l'entorn?

DIMENSIÓ AMBIENTAL	
ROL PROMOTOR	ROL ECOLOGISTA
- Interès de l'administració local per buscar solucions per garantir la conservació del patrimoni de la destinació	- Reduir la proliferació de sorolls i residus
- Posada en valor de nous espais atractius per als turistes	- Conservar el patrimoni ambiental
- Augmentar els serveis de neteja de la ciutat	- Conservar el patrimoni arquitectònic
- Millora de la gestió dels residus	

INFORME EXECUTIU PROMOTOR

Supòsit A: Creus que la restricció de turistes a l'illa d'Ons (Galícia), suposarà una amenaça o una oportunitat per aquesta illa?

L'illa d'Ons és de les poques illes quasi secretes que queden per descobrir. La saturació de les illes Cíes, les seves illes veïnes i que formen part del Parque Nacional de las Illas Atlánticas, han donat l'oportunitat a aquest territori, quasi verge, de posicionar-se com una destinació turística emergent. Els recursos naturals y patrimonials han fet atractiva aquesta illa per molts turistes que busquen, a part de paisatges únics, allò autèntic.

Com a promotor, no veig just que, de la mateixa manera que s'han beneficiat altres illes, s'hagi de limitar la seva accessibilitat, doncs resulta un greuge comparatiu per al seu desenvolupament. Com bé apunta la Conselleria de la Xunta de Galícia, la saturació a la que es fa al·lusió per imposar un topall de visitants a l'illa té lloc en els mesos d'estiu, produint-se de forma puntual. És a dir, no crec que s'hagin arribat als nivells de saturació de les Cíes i, per tant, no crec necessària la limitació d'accés, doncs pot repercutir en el desenvolupament global del territori.

El turisme emergeix, doncs, com una oportunitat per dinamitzar econòmicament aquesta illa on actualment viuen 20 persones. El desenvolupament d'aquesta activitat pot comportar la creació de nous llocs de treball, ja sigui d'aquells relacionats directament amb l'activitat turística, o de forma indirecta. En general, això pot repercutir en un augment dels beneficis econòmics per a la gent que viu a l'illa i al municipi de la península del qual depèn, i pot suposar diversificar la base econòmica d'aquest lloc. A més, si s'afavoreix la fixació de la població, es poden reclamar nous serveis per a la millora de la seva qualitat de vida i millorar l'accessibilitat de la població.

PAC 4. Escenaris per a la presa de decisions

Al ser una destinació emergent, es dóna l'oportunitat de començar de zero. Crear una marca turística pròpia que situés l'illa en els circuits turístics de major qualitat, augmentant així l'autoestima de la població local.

De fet, el tipus de turista que es veu atret per aquest tipus de destinacions és un turista respectuós amb el medi ambient i el seu entorn. El desenvolupament de l'activitat turística en aquest espai, en tota la seva plenitud, permetria posar en valor aquest patrimoni natural i, si fos necessari, articular mesures per la rehabilitació i recuperació del patrimoni arquitectònic identitari.

De fet, l'illa ja compta amb un *Plan Rector de Uso y Gestión del Parque Natural de las Illas Atlánticas*, on es concreten les mesures i actuacions permeses en aquests espais, i no seria necessària la limitació de la freqüentació mitjançant grups de visitants. A més, s'ha de tenir en compte que a l'hivern l'illa està molt poc freqüentada.

Més que limitar l'accés a l'illa, es podria optar per augmentar el preu dels allotjaments, tots regulats, i/o productes turístics, per atraure un turisme de més nivell adquisitiu. Apostar per l'exclusivitat. Un turisme més sostenible i de qualitat. El pagament de taxes turístiques ajudaria a l'aplicació de mesures per la millora de la destinació.

Es podria prendre com a exemple el cas de la ***Ilha Deserta***, a l'Algarve portuguès. Aquesta illa pertany al *Parque Natural de la Ria Formosa*, declarat com a tal el 1987, juntament amb altres cinc illes. De gran riquesa natural (es troba dins la llista d'aiguamolls d'interès mundial definida per la Convenció de Ramsar), recentment ha estat considerada com una de las set meravelles naturals de Portugal i forma part de la Xarxa Natura 2000. És un gran punt d'observació d'aus, ideal per la pràctica del *birdwatching*. Així, les activitats que es desenvolupen a l'illa estan lligades a la normativa de gestió i ús dels parcs naturals.

A aquesta illa s'accedeix des del municipi de Faro, al que pertany, i d'on surten ferris diàriament de diferents companyies. A més, si el turista ho prefereix, pot llogar taxis-ferri, que a més de portar-los a l'illa, els hi ofereix un *tour* personalitzat per l'aiguamoll. Una vegada arribats a l'illa, el turista gaudeix de la tranquil·litat i la gran bellesa de les seves platges. A l'illa no viu ningú però això no vol dir que no compti amb serveis bàsics. A més, hi ha un restaurant, a un preu més aviat alt, que ofereix menjar a qualsevol hora. Annex a aquest restaurant, la platja disposa de para-sols i hamaques per als turistes que busquen una experiència més còmoda.

Les diferents referències a Internet sobre aquesta illa expliquen la meravellosa experiència que és passar un dia en aquesta illa solitària, on no existeix un nombre màxim de turistes ni sensació de saturació.

Per a més informació es pot consultar: <https://www.turismoenportugal.org/playa-isla-desierta-faro>

Supòsit B: La construcció de la nova terminal de creuers a Barcelona afavorirà el desenvolupament d'un turisme més respectuós amb la ciutat, o bé suposarà un nou focus de problemes?

Barcelona està d'enhorabona. La construcció de la nova terminal per a creuers que construirà MSC, és ja una realitat. La construcció d'aquesta nova plataforma contribuirà a reforçar el paper de Barcelona com a destinació turística de creuers. Així, Barcelona va més enllà de la seva consideració com a destinació turística urbana i es consolida com una estació important en el turisme de creuers, permetent a la ciutat ser coneguda per un altre tipus de modalitat turística.

Des de l'inici de l'activitat creuerista a la ciutat, els beneficis econòmics que ha generat no han parat de créixer. La facturació generada a Barcelona ha crescut un 20% en els dos últims anys. Així, podem dir que aquesta modalitat turística té ja un gran impacte econòmic a la ciutat, ja que s'estima que cada vaixell que recalca a la ciutat deixa 1.4 milions d'euros al territori.

Amb la construcció d'aquesta terminal, no tan sols s'espera que augmenti el nombre de passatgers i turistes que visiten la ciutat sinó, a més, augmentar les sortides des d'aquest port i així, el nombre de pernoctacions a partir d'aquells turistes que surten de la ciutat per embarcar-se en el seu creuer. Hem de tenir en compte que donat que el creuerista fa una visita ràpida a la ciutat, pot repetir la seva visita.

Hem d'apuntar, també, que el tipus de turista que opta per passar les seves vacances en un creuer té un alt poder adquisitiu; gasten més que cap altre tipus de turista de la ciutat. A més, no sols es concentra en els barris propers als del port, sinó que el benefici econòmic es distribueix de forma equitativa per altres barris de la ciutat. Es tracta d'un tipus de turisme que encara que es centri en l'època estival, del port surten creuers tot l'any, amb el que suposa una modalitat turística que permet la desestacionalització de l'activitat.

El projecte d'ampliació serà dut a terme pel famós arquitecte Ricardo Bofill, de fama mundial. Aquest fet aporta un plus, doncs crearà un símbol per a la ciutat, i més concretament per a la zona del port de Barcelona. Un nou element que contribuirà a reforçar la imatge turística de la ciutat.

Encara que aquesta modalitat turística té molts detractors, ja que molts creuen que contribueix a augmentar l'impacte negatiu d'un turisme massificat a la ciutat, no tots els creueristes que fan escala a la ciutat de Barcelona la visiten, molts opten per quedar-se en el vaixell a descansar. A més, és la única modalitat turística que permet una òptima gestió dels fluxos turístics. Les autoritats portuàries i, per extensió, les autoritats locals, poden tenir la informació sobre la quantitat de creuers i dates en les que s'espera la seva arribada, amb el que poden planificar la gestió d'aquests fluxos turístics.

Turistes de diferents procedències es concentren en un creuer, per la qual cosa la riquesa cultural que desembarca al port de Barcelona contribueix al contacte entre diferents cultures, que troben a la

ciutat un lloc ric en patrimoni tangible, gràcies a l'obra de Gaudí, i intangible (la cultura mediterrània en les seves diferents expressions).

El turisme de creuers està en auge. No tan sols Barcelona es consolida com a port de creuers, sinó també a l'**illa de Tenerife**, que es consolida com un altre port important de creuers a l'estat espanyol. La companyia *Carnival Corporation* serà la primera concessionària de la nova terminal de creuers de Tenerife. Aquesta nova construcció tindrà un important impacte econòmic a l'illa. En el que portem de 2018, l'impacte econòmic del turisme de creuers al Puerto de Santa Cruz de Tenerife va ser de més de 24 milions d'euros, sis més respecte la temporada passada. La construcció també servirà per situar Tenerife en el circuit de creuers, una bona plataforma de promoció turística. Aquesta illa, considerada Patrimoni de la Humanitat (UNESCO), permetrà als turistes dels creuers visitar-la a través de diferents excursions programades per aquells passatgers que s'animin a baixar del vaixell. Es pot ampliar la informació a:

https://www.hosteltur.com/110101_carnival-operara-la-terminal-de-cruceros-de-santa-cruz-de-tenerife.html

Supòsit C: Imposaríeu una taxa o pagament d'una entrada per accedir a un espai públic com és el cas de la Plaça Sant Marc a Venècia?

Venècia és una de les principals destinacions turístiques mundials, i la plaça de Sant Marc, un dels principals atractius turístics que emergeix com a símbol de la ciutat.

El turisme és la principal activitat econòmica de la ciutat. Com a destinació turística madura ha sabut conviure amb els ja identificats problemes relacionats amb el turisme massiu. Limitar l'accés a la plaça i al seu conjunt monumental pot tenir conseqüències nefastes per a aquesta ciutat, que depèn en tots els àmbits d'aquesta activitat. No tan sols pot tenir conseqüències per als negocis més propers a la plaça, sinó per a l'activitat turística en general, comportant una pèrdua de llocs de treball. Crear un recinte tancat al voltant de la plaça no afavorirà als negocis que queden dins d'aquest perímetre: hotels, cafeteries, restaurants... Al ser una ciutat dependent dels ingressos generats per l'activitat turística, el manteniment del seu patrimoni, a banda, depèn d'aquests ingressos, i el conjunt monumental de la Plaça Sant Marc també.

L'administració local no té la clau para solucionar aquest problema, encara que es valora positivament el fet de d'adonar-se que ha de replantejar la seva viabilitat futura. Mentre fa proves per a trobar una fórmula màgica que solucioni aquesta situació (semàfors, torns, pagar entrada...), turistes i residents mostren la seva disconformitat davant aquesta inconcreció. Per una banda, els residents es queixen de la transformació dels espais públics urbans a espais privats, i els turistes no

veuen just haver de fer cua o pagar per accedir a un espai de tradició pública i icona de la ciutat. Com anar a Venècia i no visitar la Plaça San Marc? Aquest fet pot repercutir en la satisfacció del turista.

Venècia hauria de plantejar-se un altre tipus d'estratègies per millorar la imatge de la ciutat. Gràcies als alts ingressos que procedeixen de l'activitat turística, es pot invertir en millorar la qualitat de la destinació: augmentar els serveis de neteja de la ciutat, millorar la gestió dels residus, entre altres mesures. Per a descongestionar els espais més saturats de la ciutat, com poden ser la Plaça Sant Marc, es podria realitzar nous productes turístics que permetessin redirigir els fluxos turístics cap a altres parts de la ciutat no tan saturades, sense comprometre la viabilitat i la fama de la destinació.

Altres destinacions que presenten la mateixa problemàtica afronten la seva supervivència amb estratègies que involucren a tota la destinació, i no surten d'aquesta visió tan reduccionista del problema. És el cas d'**Amsterdam**, que aposta per pujar els preus a la destinació per reduir els efectes negatius d'un turisme *low cost*, massiu i poc respectuós amb els espais públics que es comparteixen amb els residents. Es pot consultar aquesta mesura a: <https://magnet.xataka.com/en-diez-minutos/amsterdam-tiene-un-plan-para-acabar-con-el-turismo-masivo-echar-a-los-pobres-y-atraer-a-los-ricos>

INFORME EXECUTIU ECOLOGISTA

Supòsit A: Creus que la restricció de turistes a l'illa d'Ons (Galícia), suposarà una amenaça o una oportunitat per aquesta illa?

Indubtablement, la restricció de turistes a l'illa d'Ons suposarà una gran oportunitat per protegir l'illa dels efectes negatius d'un turisme que pot esdevenir massiu i planificar de forma òptima la implantació d'aquesta activitat.

És inevitable que el gran atractiu natural d'aquesta illa motivi la visita dels turistes. Amb la restricció o l'establiment de quotes de turistes no es busca no desenvolupar l'activitat turística a l'illa, sinó apostar pel desenvolupament d'un turisme sostenible, protegint el patrimoni natural i humà de l'illa. Es tracta de preservar l'encant, la identitat del lloc, i en definitiva allò que la fa única i autèntica.

Si no s'imposen les quotes de turistes es pot caure en els errors ja comesos en altres destinacions i que ha compromès la seva continuïtat com a tal: dependència econòmica del sector turístic, augment de preus per a la població local arrel de l'arribada de turistes, aparició d'activitats econòmiques no regulades associades a l'activitat turística... i, en definitiva, augment de la dependència d'aquest sector econòmic.

Ja hem vist en altres espais naturals, que el descontrol en l'arribada i accessibilitat de turistes ha portat a conflictes entre la població local i els turistes, a la pèrdua de control per part de l'administració local i en definitiva a situacions de saturació que acaben repercutint en la pèrdua d'identitat del lloc. La superació de la capacitat de càrrega en els espais naturals repercuteix en aquells espais més fràgils i singulars. La generació de residus i contaminants és un altre dels aspectes a tenir en compte.

En conclusió, davant l'emergència d'aquesta situació, es fa necessari l'establiment de quotes i l'aprovació d'un pla d'usos que controli les activitats a desenvolupar i en definitiva, la gestió de fluxos de turistes a l'illa.

Són molts els casos en què el turisme ha posat en perill el patrimoni natural, principal recurs econòmic, i el desenvolupament de la pròpia activitat. Es pot apostar pel desenvolupament d'un turisme més sostenible però respectar la capacitat de càrrega és fonamental en un espai limitat. El turisme és una activitat que consumeix molts recursos i genera una gran quantitat de residus i impactes no desitjats. Sense anar més lluny, l'*illa de Santorini* estudia la limitació de visitants a l'illa. Aquesta destinació madura del litoral mediterrani té una població permanent de 25.000 habitants, arribant als dos milions d'habitants a l'estiu. La situació està fora de control, doncs no paren de créixer les places d'allotjament no reglat i els ferris que connecten l'illa han augmentat el nombre de trajectes. L'illa es suma a la llista de destinacions madures massificades, amb els problemes associats a aquest fenomen, entre els quals no tan sols destaquen els efectes negatius que recauen en la població local, sinó també en la insatisfacció de l'experiència turística. Les autoritats locals han declarat l'illa com a territori saturat. El 2015 ja van prohibir la construcció de noves construccions fora de les poblacions però aquesta mesura no va obtenir els resultats esperats. Actualment estudien reduir el número de creuers que permeten als turistes accedir a l'illa, i, per extensió, reduir el nombre de turistes que visiten aquesta destinació a l'estiu. Es pot ampliar la informació sobre aquesta problemàtica a:

https://www.hosteltur.com/123965_santorini-toma-medidas-limitar-llegada-turistas.html

Supòsit B: La construcció de la nova terminal de creuers a Barcelona afavorirà el desenvolupament d'un turisme més respectuós amb la ciutat, o bé suposarà un nou focus de problemes?

El turisme de creuers ja està sent un nou focus de problemes per a la ciutat. El desembarcament de milers de turistes, que per unes hores visiten la ciutat fent d'aquesta un consum exprés, no fa més que afavorir la saturació de certs espais urbans, i amb això empitjorar els problemes del turisme massiu. La construcció d'una altra terminal al port no farà més que contribuir als problemes que ja pateix la ciutat i que l'administració local s'esforcen per revertir. És cert que el turisme de creuers té un important impacte econòmic a la ciutat però aquest impacte no repercuteix en la població local, sinó en les poques empreses que controlen el port.

PAC 4. Escenaris per a la presa de decisions

Els més afectats són els ciutadans que resideixen a prop del port. A la pressió a la que estaven sotmesos se li suma la saturació dels espais propers al port i la seva forçada expulsió, degut també a un augment dels preus dels productes, i especialment del parc immobiliari. Els residents d'aquesta zona de la ciutat, a través de plataformes, reivindiquen un turisme més sostenible i la protecció dels seus drets. Reivindiquen mantenir la seva qualitat de vida, ja que l'arribada dels grans transatlàntics és un focus de contaminació i soroll.

L'administració local, que en un principi s'oposava a tal projecte, sembla que ara fa una oposició amb la boca petita, doncs el projecte sembla que tira endavant. És cert que el port és un espai de gestió privada però els efectes col·laterals de l'arribada de nous vaixells i noves onades de turistes s'haurà de combatre des d'aquesta administració.

No volem que Barcelona acabi sent **Venècia**. La ciutat italiana que és una de les principals destinacions turístiques del món (1.851.823 d'arribades per a l'any 2013, Ministeri de Foment de Espanya), es va situar en novena posició mundial pel que fa a la recepció d'aquesta tipologia de turistes. L'increment de l'arribada de turistes i de creuers que visiten any rere any Venècia, converteix la ciutat en un exemple paradigmàtic dels perills de sobrecàrrega que pot comportar l'activitat turística sobre una destinació. Es tracta d'impactes tant directes com indirectes que incrementen la possibilitat d'inundacions, la degradació del patrimoni i la pertorbació de la vida dels residents. El projecte Moisès no fa més que agreujar la situació.

Es pot ampliar la informació d'aquest cas a través dels següents enllaços amb titulars representatius d'aquesta situació:

- "Augmenten les protestes a Venècia contra els grans creuers". Article publicat a la revista Hosteltur, 30 de Setembre del 2016, disponible a http://www.hosteltur.com/118246_umentan-protestas-venecia-contra-grandes-crueros.html
- "Infografia: l'impacte dels creuers a Venècia". Xavier Canalis. Article publicat a la revista Hosteltur, 7 de Maig del 2015, disponible a http://www.hosteltur.com/110928_infografia-impacto-crueros-venecia.html
- "Els creuers i el turisme ofeguen Venècia". Article publicat al diari El Mundo, 10 de Octubre del 2013, disponible en <http://www.elmundo.es/elmundo/2013/10/10/cultura/1381390983.html>
- "Venècia se la juga" Milena Fernández. Article publicat al diari El País, 25 de Julio del 2016, disponible a http://cultura.elpais.com/cultura/2016/07/23/actualidad/1469283420_714454.html

Supòsit C: Imposaríeu una taxa o pagament d'una entrada per accedir a un espai públic com és el cas de la Plaça Sant Marc a Venècia?

La imposició d'una taxa per accedir a la Plaça Sant Marc és necessària però amb certs matisos. No m'agrada la idea de fer pagar per accedir a un espai públic però en aquest cas és necessari. Venècia es juga molt. S'ha arribat a un extrem de saturació, causada per una sobrecàrrega de turistes, que

està posant al límit la destinació. D'una banda, el monocultiu turístic no permet el desenvolupament d'activitats econòmiques alternatives, més sostenibles amb el territori, entrant en un cercle viciós. La població no es pot dedicar a cap activitat que no estigui relacionada amb el turisme, però el turisme també és el focus de tots els seus problemes. Canvi en el teixit econòmic de la ciutat, canvis en les funcions pròpies de la ciutat, tematització de l'espai, augment del preu dels habitatges i productes bàsics per a la població local, expulsió dels residents dels barris més turístics... Però la saturació no tan sols afecta als venecians, sinó també als turistes. Són cada cop més els que abandonen l'illa amb una sensació agredolça. Han visitat aquesta destinació però la seva experiència no ha estat satisfactòria. La gran concentració de turistes, el soroll i la brutícia, el gran consum de recursos, provoquen una pèrdua d'autenticitat del lloc i, en definitiva, afecta de forma negativa l'experiència turística.

La destinació presenta signes d'obsolescència, entrant en una fase de declivi. Això té una clara repercussió en el seu patrimoni arquitectònic, principal recurs turístic. Concretament la Plaça Sant Marc està en perill. Això és el que ha dictaminat la UNESCO, que amenaça amb retirar la seva consideració com a patrimoni de la humanitat. Pagar per accedir a la plaça, no sols permetria preservar aquest conjunt monumental, sinó que reduiria la saturació d'aquest punt neuràlgic de la ciutat. Permetria recaptar diners que es podrien destinar a la restauració i a la seva conservació.

És destacable la preocupació de l'administració local que, per fi, ha decidit prendre cartes en l'assumpte davant l'envergadura del problema. Ningú té la fórmula màgica per solucionar aquest problema, ja que cada destinació ha de buscar la solució que millor encaixi en el seu context, però fer pagar per accedir en els dies de més saturació o gestionar el flux de visites mitjançant reserva prèvia, no em sembla aberrant. Els negocis de la plaça hauran d'adaptar-se a aquesta nova situació en aquests moments puntuals per afavorir a la continuïtat de l'activitat turística a llarg termini.

Una situació similar s'ha viscut en el cas del **Park Güell a Barcelona**. Davant l'allau de turistes i per afavorir la conservació d'aquest espai de gran valor arquitectònic, aquesta joia de Gaudí es va tancar als residents de la ciutat. La pèrdua d'aquest espai urbà públic, convertit en atracció turística previ pagament d'entrada, suposa una derrota per als ciutadans de la ciutat, que veuen com el turisme s'apodera d'un dels seus espais de recreació. L'oposició ciutadana és clara, i els turistes no es queixen. És interessant consultar la pàgina web del grup de defensa del Park Güell (<https://defensemparkquell.wordpress.com/>), que reclama el gaudi públic d'aquest espai urbà i abordar el problema del turisme massiu des d'un punt de vista més general, a nivell de destinació. El documental "Bye Bye Barcelona" explica la situació en la que es troba Barcelona com a destinació massiva: <https://www.youtube.com/channel/UCHaNuzq5qqiLi3smbSFpZnQ>